

СУГЕСТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Л. С. Галушка

lianochka3008@gmail.com

А. О. Табуранський

andreytav27@gmail.com

кафедра географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

У сучасному світі, де технології швидко розвиваються, освіта постійно шукає нові підходи та методики щодо підготовки учнів до життя в цифровому суспільстві. Цей пошук є відповіддю на виклики, які ставить перед нами сучасний технологічний прогрес. Він змінює спосіб, яким ми працюємо, навчаємося та взаємодіємо один з одним, і це вимагає від нас нових навичок та компетентностей.

Першочергово визначимо понятійний апарат, який будемо використовувати у нашому дослідженні. Як зазначено в навчально-методичному посібнику Гончаров С, Гурін В., сугестія це «(від лат. *suggestion* – навіювання) процес впливу на психічну сферу людини, пов'язаний із зниженням усвідомлюваності та критичності під час впливу і реалізації навіюваного змісту, з відсутністю цілеспрямованого активного його розуміння, розгорнутого логічного аналізу. Такий вплив може відбуватися в нормальному стані свідомості або гіпнотичному. Індивід може здійснювати подібний вплив на самого себе (самонавіювання)» [2, с. 431].

Желуденко М. і Болотна Т. визначають сугестологію як «один з наукових напрямків, теоретичні та експериментальні положення якого формують сугестивну частину сугестивної педагогіки. З кожним роком збільшується накопичений практичний і теоретичний обсяг знань і досліджень в цій області» [3].

В основу технології сугестивного навчання географії покладено залучення в навчальний процес емоційно-почуттєвої сфери учня. Алгоритм застосування цієї технології на уроках географії розробив та з наукової позиції обґрунтував С. С. Пальчевський [1].

Сугестивне навчання на уроках географії – це педагогічний підхід, який використовує психологічний вплив для стимулювання навчального процесу. Воно включає в себе використання позитивних сигналів, підкреслення успіху та заохочення самостійності учнів. Цей підхід допомагає учням краще засвоювати географічний матеріал, розвивати критичне мислення та формувати навички вирішення проблем і власну предметно-географічну компетентність. Використання сугестивного навчання на уроках географії може сприяти більш ефективному навчанню та глибшому розумінню географічних концепцій.

Географія є важливою дисципліною, яка допомагає учням краще розуміти світ навколо них. Однак, традиційні методи навчання географії можуть бути недостатньо ефективними для підготовки учнів до викликів сучасного світу.

Сугестивне навчання може допомогти вирішити цю проблему, роблячи навчання більш цікавим та ефективним.

Сугестивне навчання може покращити якість та ефективність навчання географії. Кожен з його елементів відіграє важливу роль у підготовці учнів до успішного життя в сучасному цифровому світі. До основних переваг такого навчання належать: підвищення мотивації у вивченні географії, ефективне засвоєння навчального матеріалу, розвиток критичного мислення, індивідуалізація навчання та підготовка учнів до майбутньої діяльності і вибору професії (рис.1).

Рис.1 Переваги сугестивного навчання на уроці географії

Сугестивне навчання ґрунтується на використанні психологічного впливу, позитивних сигналів, підкреслення успіху та заохочення самостійності. Цей

підхід допомагає учням краще засвоїти матеріал, підвищує їхню мотивацію до навчання та сприяє розвитку позитивного ставлення до географії.

Воно може бути особливо ефективним у контексті підготовки учнів до життя в цифровому суспільстві, а саме: сприяє формуванню навичок, які є важливими для успішного розвитку цифрової грамотності та спілкуванню у режимі онлайн. Такі навички допомагають учням адаптуватися до швидко змінюваного технологічного середовища, розуміти та використовувати нові технології, а також взаємодіяти в цифровому світі.

Втім, як і будь які інші методики й технології сугестивне навчання має свої недоліки. Опанування сугестією вимагає високої професійної компетентності від вчителя, наявності авторитету серед учнів та навичок індивідуального підходу до кожного з них.

Наведемо декілька прикладів застосування сугестивного навчання на уроках географії:

- Позитивне ставлення до навчання. Вчитель починає урок з позитивної афірмації або мотиваційного вислову щоб створити позитивне навчальне середовище.

- Візуалізація навчальних матеріалів. Для кращого запам'ятовування та розуміння вчитель використовує карти, діаграми та відеозображення географічних об'єктів.

- Групова робота. Групові проєкти, співпраця та обмін ідеями для розвитку комунікації та співпраці.

- Виявлення зворотного зв'язку. Вчитель заохочує до подальшого вдосконалення учнів через підкреслення успіхів у навчанні.

Відповідно до викладеного вище, запропонуємо один з варіантів використання сугестивної технології на уроці з географії.

Тема уроку: Кліматичні зони та їх вплив на життя людей.

Історична інформація: Почніть з короткого огляду історії вивчення клімату та його зон. Розкажіть про важливі відкриття та дослідження в цій області.

Актуалізація знань: Продемонструйте, як кліматичні зони впливають на життя людей, на прикладі різних країн. Обговоріть, як клімат впливає на сільське господарство, економіку, культуру та повсякденне життя людей.

Візуалізація навчального матеріалу: Використайте інтерактивні карти та графіки для демонстрації розподілу кліматичних зон. Це допоможе учням краще зрозуміти матеріал.

Відеоматеріал: Покажіть короткий документальний фільм або відео, які ілюструють вплив клімату на життя людей в різних частинах світу.

Інтерактивне навчання: Запровадьте інтерактивні вправи або онлайн-ігри, які допоможуть краще засвоїти і запам'ятати матеріал. Наприклад, вони можуть спробувати вирішити віртуальні проблеми, пов'язані з кліматом, або взяти участь в інтерактивному квесті.

Цей приклад плану уроку географії допоможе інтегрувати різні дисципліни та зробити процес навчання більш цікавим та захоплюючим для учнів.

Як стверджують Мироненко Н. та Пуляк О., сугестивне навчання допомагає ефективно формувати позитивну мотивацію, поліпшує настрій та

самопочуття, збільшує працездатність та допомагає використовувати потенційні можливості організму. Ця технологія вимагає від педагога професійної підготовки, вміння навіювати та навчити учнів самонавіювання. Важливо правильно використовувати інтонацію, жести, міміку, ходу, манеру говорити, а також добирати методи навчання та поєднувати аудіо і відео інформацію [4].

Отже, сугестивне навчання відіграє важливу роль у підготовці молодого покоління до життя в цифровому суспільстві. Воно допомагає учням розвивати важливі навички, забезпечує доступ до широкого спектра інформації та ресурсів, а також підготовлює їх до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Вішнікіна Л. П. Компетентнісне навчання географії в основній школі : монографія. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. 407 с.
2. Гончаров С.М., Гурин В.А. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу: Навчально-методичний посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 451 с.
3. Желуденко М.О., Болотна Т.М. Сугестивні технології в навчально-виховному процесі. *Вісник національного авіаційного університету. Збірник наукових праць: педагогіка, психологія.* №6 2015. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/10197/13399>
4. Мироненко, Н. В., Пуляк, О. В. Сугестивна технологія як засіб мотивації студентів до освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки,* (208), 2022, 187-192.

ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ

Л. С. Галушка

lianochka3008@gmail.com

І. Ю. Харченко

innakharchenko92@gmail.com

*кафедра географії, методики її навчання та туризму Полтавського
національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава*

Важко уявити сучасний світ без інформаційних технологій. Вони стали невіддільною частиною нашого повсякденного життя, включаючи освітній процес. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють ключову роль у формуванні молодого покоління, готового до життя в цифровому суспільстві.

Впровадження ІКТ в освітній процес з географії є важливим кроком у підготовці учнів до викликів сучасного світу. Це не тільки дозволяє розвивати географічні знання й навички, які необхідні для ефективної роботи в цифровому середовищі, але й забезпечує більший доступ до інтегрованих з географією знань та навчальних ресурсів. ІКТ можуть зробити навчальний процес більш захоплюючим та продуктивним, а також допомагають підготувати молодих людей до майбутніх професійних викликів.

Використання ІКТ в географічній освіті відкриває нові можливості для навчання та розвитку. Вони дозволяють учням вивчати нові області